

FESTIVAL ZUČ 1980 NA POČEST 35. VÝROČÍ VYVRCHOLENÍ
NÁRODNĚ OSVOBOZENÉHO BOJE ČESKÉHO A SLOVENSKÉHO
LIDU A OSVOBOZENÍ ČESKOSLOVENSKA SOVĚTSKOU ARMÁDOU.

JIRÁSKŮV HRONOV

CELOSTÁTNÍ PŘEHLÍDKA AMATÉRSKÝCH DIVADELNÍCH
SOUBORŮ

DISKUSNÍ KLUBY

Diskusní kluby a semináře, které každoročně na Jiráskových Hronovech navštěvuje většina divadelníků, budou zahájeny zítra, v pondělí 4. srpna v 9.30 v jednotlivých třídách základní devítileté školy na náměstí. V téže době začne pracovat rovněž klub pro zahraniční pozorovatele.

-r-

ODBORNÁ KOMISE 50. JIRÁSKOVA HRONOVA

Když byly uzavřeny mezikrajové přehlídky amatérského divadelnictví a uveřejněn divadelní program jubilejního Jiráskova Hronova, mohla bezprostředně po zahájení začít pracovat také odborná komise 50. JH ve složení: Zasloužilý umělec Zdeněk Míka, místopředseda Svazu českých dramatických umělců, ředitel Divadla na Vinohradech - předseda komise; doc. dr. Jan Císař, CSc, pedagog DAMU; dr. Jaroslav Fixa, ústřední tajemník Svazu československých dramatických umělců; dr. Anton Kret, dramaturg Slovenského národního divadla v Bratislavě; doc. dr. Marián Mikola, děkan Vysoké školy múzických umění, divadelní fakulty, Bratislava; dr. Vladimír Štefko, šéfredaktor časopisu Javisko, Bratislava; doc. dr. Fr. Štěpánek, pedagog DAMU, režisér Divadla na Vinohradech v Praze. Tajemníci komise: Jana Kusková, odborná pracovníce Osvetového ústavu Bratislava a Viktor Oktábec, odborný pracovník ÚKVČ, útvaru ZUČ Praha.

-red-

„Vážené soudružky a soudruzi. vážení přátelé! Jsem ráda, že mohu pozdravit významné výročí slavného festivalu, zvaného Jiráskův Hronov, jméno Svazu českých dramatických umělců.

O významu zájmové umělecké činnosti nelze pochybvat a zvláště ne v našem malém národě. Měli jsme velké hudebníky — Smetanu, Dvořáka, Janáčka, Nováka, Martinů, ale kdyby nebylo vesnických šumařů, kapel, amatérských milovníků hud-

DOKUMENT 50. JH

PROJEV ZASL. UMĚLKYNE JIŘINY ŠVORCOVÉ

by, kteří se scházeli na kouzelné seance kvartetů či pěveckých sborů, nebyli bychom národem muzikantů — a my jím jsme.

České divadlo se zrodilo z touhy národa nezahnout, být, z touhy po sebeurčení. Z této potřeby se zrodilo i české profesionální divadlo. J. K. Tyl byl prvním průkopníkem i tragickou obětí služby českému divadlu. A byla by to oběť marná, kdyby nebylo tisíců těch, kteří přejímali pochodeň plnou láskou k české řeči, kdyby nebylo tisíců nadšenců, kteří cítili nutnost nacházet, objevovat, uchovávat a rozmnožovat krásu, ono bohatství, kterému říkáme národní kultura. Bez tisíců obětavých služebníků Thálie bychom dnes nebyli národem divadelníků a my — troufám si říci — jím jsme.

Členové našeho svazu nejen drží palce a přejí rozvoji zájmové umělecké činnosti a oblasti divadla, ale rovněž aktivně pomáhají. Prostřednictvím svazové komise pro spolupráci se „zučkou“ (jak se říká) se mnoho našich umělců podílí a pomáhá rozkvětu amatérského divadla.

Je nanejvýš povznášející nadchnout se posledním krásným sborovým zpěvu, ale je ještě něco cennějšího — zatoužit proto být sám jedním z těch harmonicky znějících hlasů. Chceme-li, aby se na našich jevištích či televizní obrazovce objevily vynikající inscenace, nechceme, aby naši diváci propadli „bačkorové“ pasivní konzumaci umění.

Mně se velice líbí ruský výraz pro tvůrce — amatéry — ljubitel — milovník — to je snad nejspřávnější — milovník „aktivní“ milovník umění.

Touha po harmonii je člověku vrozená, pocit štěstí ze souladu dialogů, nástrojů či hlasů nutně musí mít a má zpětný do-

(Dokončení na str. 3)

Dnes přivítá rokytnická sokolovna, kam byl přenesen Klub mladých divadelníků, československý soubor Studio 02, které uvede Hru o životě a smrti doktora Jana Fausta Milana Calábka v režii A. Gregara. Loni se na 49. JH kolektiv z České Třebové představil divákům v inscenaci hry Dulcinea z Tobosy A. Volodina.

UDÁLOSTI DNEŠKA

- 14.00 TISKOVÁ KONFERENCE
Jiráskovo divadlo
- 15.00 KLUB PRO OFICIÁLNÍ HOSTY
Klub JD
- 16.00 J. G. Tajovský ŽENSKÝ ZÁKON
- 16.00 M. Calábek HRA O ŽIVOTĚ A SMRTI DOKTORA JANA FAUSTA
Sokolovna Rokytník
- 19.00 KLUB PRO OFICIÁLNÍ HOSTY
Klub JD
- 19.30 J. G. Tajovský ŽENSKÝ ZÁKON
- 19.30 N. V. Gogol MRTVÉ DUŠE
Divadlo J. K. Tyla, Červený Kostelec
- 20.00 M. Calábek HRA O ŽIVOTĚ A SMRTI DOKTORA JANA FAUSTA
Sokolovna Rokytník

4
—
'80

Když jsem loni odjížděl z Hronova, domluvil jsem se — jako ostatně obyčejně — s řadou lidí, že se sejdeme a promluvíme si důkladně o tématech, která jsme při hronovských setkáních začali. A mnohé z těchto rozhovorů se — zase jako obyčejně — neuskutečnily v přívalu jiných starostí. — bohužel — vůbec. S Milanem Obstem. Slíbili jsme si před tím rokem, že se musíme sejit a probrat spolu důkladně zkušenosti z kursu pro porot-

ROZHOVOR který se neuskutečnil

ce, který jsme ve Východočeském kraji v rámci školení divadelních amatérů uspořádali. A vůbec, že si pořádně pohovoříme o tom, co poroty v kraji by měly a mohly — a co zatím dělají.

A potom jsem jednoho dne zvedl telefon, abych se s Milanem domluvil o jednom našem dalším společném úkolu a dověděl jsem se, že právě dnes, vlastně teď... A náš velký slíbený hronovský rozhovor zůstal jednou provždy jenom slibem. Milan by na něj přišel jistě jako vždycky perfektně připravený, s jasným a přesně formulovaným názorem, který by vycházel z jeho fundovaných odborných názorů a z jeho hluboké znalosti amatérského divadla. A z neméně hlubokého vztahu k němu. A vím docela určitě, že by byl náročný, že by sobě ani druhým nic neodpustil. A stejně jsem si jistý, že bychom se dostali do diskuse, kterou by Milan uměl vždycky odlehčit svým suchým humorem, který vždycky uměl vidět i v situacích nejvypjatějších jejich úsměvnou polohu. A konečně naprosto určitě nepochybují o tom, že tohle vše by Milan udělal se svou skromností. Stejně tak jako před rokem právě po jednom nočním zasedání poroty jen tak mezi řečí o něčem úplně jiném prohodil, že by chtěl, abychom si spolu na téma školení porotců a práce porot někdy promluvili. Strašně mě mrzí, že se už tak nestane, že jsme si ten čas nikdy nenašli. Neboť práce jde dál, ale Milanův hlas chybí. A už se nikdy nedozvím, jaké zkušenosti na tomto poli své činnosti v amatérském divadle nasbíral a jaké závěry z nich vyvodil.

Jan Císař

N. V. Gogol': MR'TVĚ DUŠE

Z-DIVADLO, divadelní soubor DO SZM ZELENEČ

Zelenečský divadelní soubor vznikl před sedmi léty a z jeho dosavadních inscenací byly do programu Jiráskových Hronovů vybrány už tři — připomeňme například nastudování Plautovy komedie Chvástůň, Shakespearovu hru Konec vše napraví a v letošním ročníku pak přepis prozaického díla Nikolaje Vasljeviče Gogola Mrtvé duše, který původně sloužil jako východisko pro televizní inscenaci. Režisér a současně autor úpravy Mrtvých duší přibližně dodržel sled scén televizní úpravy, ale přitom ji autorsky obohatil množstvím vlastních přínosů. Zelenečská inscenace Mrtvých duší jednoznačně demonstruje několik myšlenek, které se na letošním Jiráskových Hronovů objevily v souvislosti s uvedením klasických dramát nebo dramatizací klasické prózy — demonstruje je hned v několika okruzích, neboť vypovídá o vztahu dnešního inscenátora ke klasice, k možností a prostředkům sloužícím jako východisko nového výkladu klasického díla a navíc vypovídá tato inscenace o tématu dramatizací klasické prózy.

Přítom všem zelenečský divadelní kolektiv neusiluje o pouhé oživení látky Gogolových Mrtvých duší, jde mu o to, jak soudobými divadelními prostředky sdělit podstatu klasické Gogolovy prózy i s využitím množství odkazů na soudobé společenské neduhy, a to při zachování základní gogolovské hyperboly směchu skrze slzy.

V inscenaci se sice objevuje problém mechanického vrstvení nosných, přitom však duplicitních prostředků; soubor jejich použitím někdy dospívá k ilustraci jednou už sdělených významů, do jisté míry překvapí téměř publicistický, glosátorský závěr inscenace.

Představení Gogolových Mrtvých duší, které hronovští diváci včera shlédli, nepředstavuje běž-

(Dokončení na str. 3)

Autor Hry o životě a smrti doktora Jana Fausta Milan Calábek patří mezi současnou tzv. střední generaci dramatických autorů (pokud bychom tímto zařazením přistoupili na dělení na mladou autorskou generaci, reprezentovanou jmény M. Stiebera, R. Lošťáka, J. Knitlové, A. Koenigsmarka atd. a starší, spojenou s autory jako např. O. Daněk, J. Šotola, nedávno zesnulý J. Otčenášek...), přičemž v tomto případě není ani tak rozhodující skutečný věk auto-

Milan Calábek

ra jako spíše doba, kdy vstoupil svojí hrou na české jeviště (v tomto případě v šedesátých letech).

Milan Calábek vystudoval divadelní vědu na Univerzitě Karlově v Praze a po absolutoriu působil jako dramaturg v Národním divadle v Praze a v Divadle Petra Bezruče v Ostravě. V současné době je zaměstnán jako dramaturg v Divadle na Vinohradech v Praze. Ve své autorské práci se zcela zřetelně přiklání k vlastnímu, zcela specifickému, stylu současného pojetí tradic lidového divadla arénového typu se silným expresivním akcentem. Do této kategorie jeho dramatické práce patří nejenom Hra o životě a smrti Jana Fausta, ale i Hra o zavraždění svatě Celestýny, hraná kdysi v Praze v divadle S. K. Neumanna. Z jeho dalších her si připomeňme tituly Česká mše (o J. J. Rybovi), Zázrak na louži, Frederic (dramatizace Flaubertova románu Citová výchova) a Čas nočního světla.

—b—

Z představení Z-divadla Zeleneč, věnovaného přepisu Mrtvých duší N. V. Gogola

Hlavní divadelní program probíhá dnes v Jiráskově divadle, opět po roce (Oldřich Daněk: Dva na oslu) se setkáme se souborem Dělnického divadla při OKVS Brno V, které v režii Pavla Rímského, jh. uvede hru slovenského klasika J. G. Tajovského Ženský zákon

Při přehlídce amatérského divadla v Jiráskově Hronově zahájil v letošním roce svou činnost již devátý ročník Klubu mladých divadelníků. Herecká výchova mladých ochotníků zde probíhá pod odborným vedením zkušeného týmu, vedoucího lektora Antonína Bašty, režiséra Malého divadla v Českých Bu-

KLUB MLADÝCH DIVADELNÍKŮ ZAHÁJIL

dějovicích, Soni Pavelkové, profesorky LŠU v Praze 6, Františka Laurina, režiséra Realistického divadla Z. Nejedlého a pedagoga DAMU, Richarda Mihuly, režiséra Městských divadel pražských a pedagoga JAMU a dr. Ivana Vyskočila, profesora Lidové konzervatoře v Praze.

V letošním roce byl poprvé otevřen i druhý ročník Klubu mladých divadelníků, který je složen z absolventů dřívějších běhů či posluchačů jiných intenzivních školení. Výběr posluchačů měla na starost krajská kulturní střediska, u druhého ročníku byly některým posluchačům přihlášky zaslány přímo.

Do Dřevíče u Hronova, kde má Klub mladých divadelníků již tradičně své sídlo po celou dobu trvání jubilejního Jiráskova Hronova, se sjelo téměř 60 mladých ochotníků ze všech krajů Československa. Přestože byl letos rozšířen počet poslu-

(Pokračování na str. 4)

DOKUMENT 50. JH

PROJEV ZASL. UMĚLKYNĚ JIŘINY ŠVORCOVĚ

(Dokončení ze str. 1)

pad do osobního i občanského života všech těchto lujbitelů.

Profesionální umění necht obohacuje a inspiruje tvůrčí osobnosti národa a tyto schopnosti rozvíjené a realizované necht promítají své kladné působení do všech oblastí, kde se produkuje hodnoty a věci nezbytné k životu.

Jsmo šťastní lidé, můžeme a máme reálné možnosti tvůrčí činnosti pomáhat harmonickému rozvoji člověka i naší společnosti. Při tomto úkolu zní hlas Jiráskova Hronova opravdu zlatou strunou.

Za všechny členy Svazu českých dramatických umělců a tím i za sebe přeji vašemu festivalu mnoho zdaru a trvalý rozkvět. Na závěr herecké, kolegiální Zlomte vaz! "

N. V. Gogol': MR'TVE DUŠE

Z-DIVADLO, divadelní soubor DO SZM ZELENEČ

(Pokračování ze str. 2)

ný typ práce divadelních souborů, jde o pojetí nenasnadno nřenosné, stejně jako je nepřenosná poetika souboru, utvářející se na základně jisté dramaturgie.

Veliká míra nadsázky, fantazie, rozehraných a využitých nápadů, stejně jako neméně nápaditá práce s kostýmy naznačuje i možné zdroje soustavné, systematické spolupráce profesionálních umělců s amatérskými soubory ve smyslu pedagogického vedení, s využitím takových prvků, jež odpovídají mentalitě lidí. Zelenečské představení je velmi zajímavým příspěvkem do letošních diskusí; nese rysy obětavé, seriózní práce celého souboru s využitím prostředků, které nejsou zpravidla běžné.

PRVNÍ SEMINÁŘ O DÍLE A. JIRÁSKA

Významnou součástí vrcholných přehlídek amatérského divadla Jiráskových Hronovů jsou dopolední setkání ochotníků s profesionálními pracovníky ať již v diskusních klubech nebo na seminářích či volných tribunách. Nejinak tomu je i v případě toho letošního jubilejního Jiráskova Hronova.

Dobrým vykročením byl seminář, který se konal včera v sále restaurace Slávia. O osobnosti Aloise Jiráska a jeho dramatickém díle hovořil prof. dr. František Černý.

V úvodu vzpomněl 50. výročí úmrtí Aloise Jiráska. Podělil se s přítomnými o vlastní zážitky z pohřbu tohoto hronovského rodáka. Podobně jako v tehdejší době boje o sociální spravedlnost a dále pak v době národnostního útlaku, promlouvalo Jiráskovo dílo k českému čtenáři a divákovi i v době poválečné. I když některá jeho díla jsou dnes již v pozadí pozornosti, je Alois Jirásek i v současné době spontánně přijímán českou veřejností. Jeho dílo je vydáváno nejen u nás, ale i v zahraničí. Ve své tvorbě vyjádřil naše demokratické, sociální a humanistické tradice. Lze jen litovat, že zejména v posledním desetiletí není jeho dílu věnována dostatečná pozornost literární vědy.

Prof. dr. Černý ve svém vystoupení zhodnotil významnou úlohu, kterou měl Alois Jirásek v boji o realismus v českém divadelním umění koncem 80. a začátkem 90. let minulého století. - a jeho nejpodstatnější přínos do české dramatiky - vytvoření realistického českého historického dramatu. Provedení zásadní reformy v tomto směru nebylo ve společenském (Dokončení na str. 4)

Dělnické divadlo při OKVS Brno V, J. G. Tajovský - Ženský zákon

ÚTRŽKY

■ Tajemník odborné komise 50. Jiráskova Hronova soudruh Viktor Oktábec před zahájením diskuse o inscenaci N. V. Gogol Mrtvé duše přivítal hosty, soudružku Vieru Smrekovou - min. kultury SSR, dr. Miroslava Bukovského, CSC, ředitele Ústavu pro kulturně výchovnou činnost v Praze, soudruha Jírového - ÚKVC, útvar ZUC Praha, soudružku Plockovou, inspektorku odboru kultury VČKNV v Hradci Králové, soudruha Radomila Krylá, vedoucího odboru kultury ONV v Náchodě a další.

■ Kulturní dům hl. města Prahy a pražský výbor SČDO zvou všechny pražské účastníky 50. JH na tradiční „Setkání Pražanů“, které se koná v pondělí 4. 8. 1980 od 14.00 hod. ve Staropadolské hospodě.

KLUB MLADÝCH DIVADELNÍKŮ ZAHÁJIL

(Dokončení ze str. 3)

chačů, nemohli být všichni zájemci zařazeni.

A jak vypadá pracovní den ve Dřeviči? Během dopoledne probíhají semináře, v nichž pracují posluchači rozdělení do skupin, odpoledne navštěvují divadelní představení, o kterém se potom ve večerních hodinách rozběhne živá diskuse. Do programu Klubu mladých divadelníků jsou zařazena také tři představení v Rokytínku u Hronova, pro druhý ročník navíc semináře doc. dr. Jana Císáře, CSC.

-AK-

PROGRAM NA PONDĚLÍ

- 9.00 Schůzka odborné komise se souborem ZDŠ
- 9.30 Diskusní kluby a zahraniční klub ZDŠ
- 13.00 Organizační štáb Klub JD
- 15.30 Klub pro oficiální hosty Klub JD
- 16.00 M. Bulgakov Puškin
- 16.30 Loutková scéna mladých Broumov Park AJ
- 18.30 Přivítání DS Bratislava a Studia Ludus Před JD
- 19.30 M. Bulgakov Puškin
- 19.00 Klub pro oficiální hosty Klub JD
- 21.00 Filmové představení Temno Park AJ
- 22.00 Zasedání odborné komise SOU ČSSD
- 22.00 Beseda souboru Klub JD

Ze zítřejšího představení plzeňského divadelního souboru Dialog ZK ROH Škoda Plzeň, které nastudovalo v režii Slávky Trčkové hru Michaila Bulgakova Puškin (Poslední dny)

NEJEN PŘIHLÍŽET

„To se nedá všechno stihnout,“ posteskl si v hloučku před divadlem Aloise Jiráska jeden z návštěvníků letošního JH a donutil mě tak, abych se zamyslel nad tím, co se stihnout nedá. A ejhle, ono se při tomto zamyšlení ukázalo, že vedle dvou představení denně, která v divadle probíhají, se v rámci jubilejního 50. Jiráskova Hronova koná ještě obrovská spousta dalších akcí. Kdo chce, může si vybrat — jenom namátkou jmenujme — předevčírem Oheň přátelství, včera Táborák Kruhu přátel Jiráskova Hronova, Benátská noc ve Dřeviči, stálá výstava amatérské scénografie, dokonce se někdo, jak jsem také zaslechl, chystal na pouť do Opočna, dnes dopoledne setkání s profesionálními umělci ve Slávii atd., atd. A tak člověk v tom zamyšlení pokračuje — ono je to vlastně dobře, že se takhle všichni setkávají, na různých akcích, na různých místech, nejenom na divadelních představeních, kde přece jenom ta možnost širší komunikace není, že se takto setkávají profesionální umělci s amatérskými divadelníky, náhodní návštěvníci i místní obyvatelé, že prostě všechno dohromady vytváří v letošním Hronově tu nádhernou kulisu setkání a přátelství lidí, dovolte mi to slovo: posedlých divadlem, posedlých touhou nejenom pasivně přihlížet něčemu, co je případně zajímavé více či méně, ale schopných tvůrčího a tvořivého dialogu mezi sebou.

JIRÁSKOV HRONOV, zpravodaj 50. JH, celostátní přehlídky amatérských divadelních souborů. Vydává řídicí výbor 50. Jiráskova Hronova. Náklad: 1000 ks. Vytiskly: Východočeské tiskárny, n. p. Pardubice, provoz 13 Hronov, tisk záhlaví provoz 05, Ústí n. O. - Redakce: M. Marek, odpovědný redaktor, Z. Pošíval, M. Žarnovický, I. Bednář. - Číslo 4. vydáno 3. 8. 1980. Cena jednoho výtisku 2,- Kčs
Povoleno odborem kultury VČKNV v Hradci Králové pod č. j. kult. 669/a/80.

PRVNÍ SEMINÁŘ O DÍLE A. JIRÁSKA

(Dokončení ze str. 3)

kontextu tehdejší doby snadné. Po Kolébce, Emigrantovi a Rettigově je považována za ideový vrchol historické dramatiky jeho husitská trilogie: Jan Žižka, Jan Hus a Jan Roháč z Dubé.

Na jednotlivých hrách z této trilogie dokumentoval podrobně prof. Černý přednosti a problémy těchto pokusů o kolektivní drama a zabýval se též dramaturgickými úpravami Jana Husa a Jana Roháče, realizovanými v úvodním večeru letošního Jiráskova Hronova.

Na závěr svého vystoupení upozornil v souvislosti s častými dramaturgickými úpravami her našich klasiků na to, že hodnoty těchto her probrál čas a nedůvěra k nim není zdravá. Na druhé straně však se představa divadla dobou mění, a proto je třeba hrát tyto hry klasických autorů prostředky dnešního divadla.

Odměnou za jeho pečlivě připravené vystoupení byl dlouhotrvající potlesk obsazeného sálu Slávie.

Břetislav Lelek, prom. soc.

ÚTRŽKY

■ Když se připravuje kterýkoli ročník Jiráskova Hronova anebo když je do tisku zadávána rozsáhlejší publikace, pak kromě pracovníků hronovské tiskárny zpravidla přicházejí pomocí také ochotní lidé. Jde zejména o práce, které si každý poměrně snadno osvojí - např. takzvané snášení hotových stránek. Tentokrát pomohli pracovníci okresního kulturního střediska a pionýři z hronovské školy, kteří mají na Jiráskových Hronovech i jiné zajímavé úkoly, třeba distribuci Zpravodaje, programových brožur, v letošním roce také odznaků.

■ Od prvního dne přehlídky, ve skutečnosti však už mnohem dříve, bylo do provozu znovu uvedeno místní rozhlasové studio, které díky sice malému, ale pružnému redakčnímu kolektivu takřka okamžitě reaguje na všechny novinky v životě přehlídky. Sympatický, mužný hlas patří P. Rejtarovi, jinak autorovi řady zajímavých fotografií z divadelních představení a uplynulých ročníků Jiráskových Hronovů.